

Kursplan

för kurs på grundnivå

Svenska som andraspråk med didaktisk inriktning I

30.0 Högskolepoäng

Swedish as a Second Language with an Educational Perspective I

30.0 ECTS credits

Kurskod:	CT1500
Gäller från:	HT 2008
Fastställt:	2008-03-12
Institution	Institutionen för svenska och flerspråkighet
Ämne	Svenska som andra språk

Beslut

Denna kursplan är fastställd av styrelsen för Centrum för tvåspråkighetsforskning 2008-03-12.

Denna kursplan är upphävd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för svenska och flerspråkighet 2021-06-02.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till lärarprogrammet.

Kursens uppläggnings

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DEL1	Kultur, kommunikation och språklig mångfald	9
DEL2	Svenskans struktur i tvärspråkligt perspektiv: grammatik	13.5
DEL3	Svenskans struktur i tvärspråkligt perspektiv: fonologi	7.5

Kursens innehåll

Kursen ingår som en inriktning inom lärarutbildningen och består av två samverkande obligatoriska delar: en ämne-teoretisk och en verksamhetsförlagd del (VFU). Uppläggningsen av den verksamhetsförlagda delen planeras och följs upp av kurslärare, verksamhetsföreträdare och student.

Delkurs 1: Kultur, kommunikation och språklig mångfald, 9 hp (varav 3 hp VFU)

Delkursen tar sin utgångspunkt i att göra studenterna medvetna om sin egen sociokulturella bakgrund och hur kön/genus, socialgrupp/klasse och etnicitet samspelar för att skapa en persons identitet. På så vis kan studenten bli medveten om egna värderingar och förhållningssätt och hur dessa kan påverka mötet med andra tankemönster, och vilka konsekvenser det kan få för undervisningen i svenska som andraspråk.

Delkursen ger grundläggande kunskaper om flerspråkighet ur ett individuellt och samhälleligt perspektiv. Detta inbegriper frågeställningar som rör språkideologier, språkpolitik och språkplanering i olika samhällstyper och epoker, globalisering och språk, attityder till språk och språkanvändning, status och användningsdomäner för språken samt faktorer som påverkar språkbevarande eller språkbyte.

Delkursen ger en orientering om språklig och kommunikativ kompetens. En översikt ges om språkets grundläggande funktioner med fokus på språklig variation och normer för språkanvändning i olika sociala sammanhang. Här beaktas i synnerhet frågeställningar som rör språk och genus, språk och etnicitet och andra kulturella faktorer.

Delkurs 2: Svenskans struktur i tvärspråkligt perspektiv: grammatik, 13,5 hp (varav 1,5 hp VFU)

Delkursen syftar till att studenten får grundläggande kunskaper om svenskans grammatiska struktur (morfologi, syntax, diskurs och ordförråd) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som brukar vålla problem för inlärare av svenska som andraspråk. Studenterna fördjupar sina kunskaper om svenskans struktur genom att analysera autentiskt material från olika kategorier av andraspråksinlärare, i synnerhet genom s.k. performansanalyser, vilka ligger till grund för en belysning av språkutvecklingen. Performansanalysens roll som bedömningsinstrument diskuteras.

Delkursen innehåller dessutom en kritisk orientering om ordböcker, grammatiska handböcker och annan hjälplitteratur.

Delkurs 3: Svenskans struktur i tvärspråkligt perspektiv: fonologi, 7,5 hp

Delkursen syftar till att studenten får grundläggande kunskaper om svenskans fonetiska och fonologiska struktur ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv. Fokus ligger på sådant som brukar vålla problem för inlärare av svenska som andraspråk. Studenterna fördjupar sina kunskaper om svenskans fonetisk-fonologiska struktur genom att analysera autentiskt material från olika kategorier av andraspråksinlärare, i synnerhet genom brytningsanalyser och kontrastiva, språkjämförande analyser. Dessutom belyses förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv. Uttalspedagogiska aspekter diskuteras.

Förväntade studieresultat

Studenten ska efter avslutad kurs kunna...

- redogöra för hur värderingar och förhållningssätt kan påverka mötet med andra tankemönster, och vilka konsekvenser det kan få för undervisningen i svenska som andraspråk
- redogöra för, och förklara, centrala aspekter av språkpolitik, språkideologier och attityder till språk och språkfrågor i samhället samt diskutera ev. samband mellan sådana aspekter
- formulera, diskutera och söka lösa problem som rör språklig mångfald i skola och arbetsliv
- redogöra för det svenska språksystemet (fonologiska, morfologiska, syntaktiska, semantiska och pragmatiska aspekter) ur ett språktypologiskt, tvärspråkligt perspektiv
- analysera inlärares muntliga och skriftliga språkproduktion och härvid ta hänsyn till förhållandet mellan språklig komplexitet och korrekthet
- föreslå och didaktiskt motivera uppföljning av analyser av andraspråkslevers språkproduktion
- redogöra för förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, i synnerhet ur ett andraspråksperspektiv

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar och seminarier (där aktivt deltagande av kursdeltagarna förutsätts).

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras med muntliga och/eller skriftliga prov som redovisas antingen individuellt eller i grupp. Dessutom kan skriftliga och muntliga uppgifter ges under kursens gång. God språkbehandling och god presentationsteknik krävs vid såväl muntliga som skriftliga redovisningar. Studerandes förmåga att tillämpa de under kursen inhämtade kunskaperna bedöms vid återkommande tillfällen. VFU examineras även genom deltagande i verksamheten, beskrivet i en rapport som lämnas av verksamhetsföreträdare.

b. Beroende på tidpunkten då studerande har antagits till lärarprogrammet sker betygssättning enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

c. Betygskriterier delas ut vid början av respektive delkurs. Dessa har fastställts av styrelsen för Centrum för tvåspråkighetsforskning.

d. Betyg på hel kurs grundar sig på en sammanvägning av betygen på delkurserna. För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser.

e. Vid underkännande gäller att studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov har rätt att genomgå fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en

annan examinator utsedd för att bestämma betyg på provet, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till styrelsen för Centrum för tvåspråkighetsforskning.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna enligt punkt e. under avsnittet Kunskapskontroll och examination ovan. För överensstämmelser med det tidigare kurssystemet hänvisas till studievägledare eller studierektor vid Centrum för tvåspråkighetsforskning.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ingår i inriktningen Svenska som andraspråk med didaktisk inriktning om 60 högskolepoäng inom lärarprogrammet och omfattar 30 högskolepoäng på nivån 1-30 högskolepoäng i ämnet svenska som andraspråk. Kursen är främst avsedd för studenter som ämnar avlägga lärarexamen om 210 högskolepoäng eller 270 högskolepoäng och som vill arbeta med barn/elever från 1 år t o m år 3 i gymnasieskolan (förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskolan eller gymnasieskolan). Kursplanen har tagits fram och genomförs i samarbete mellan Centrum för tvåspråkighetsforskning och Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot språk och språkutveckling.

Kursansvarig institution är Centrum för tvåspråkighetsforskning vid Stockholms universitet.

Kurslitteratur

Delkurs 1. Kultur, kommunikation och språklig mångfald, 9 hp

Block, D & Cameron, C. (2002), *Globalization and language teaching*. New York: Routledge. s. 1-10.

Boyd, S. (2004). *Utländska lärare i Sverige □ attityder till utländsk brytning*. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur. (28 s.)

Einarsson, J. (2004). *Språksociologi*. Stockholm: Studentlitteratur. (367 s.)

Fraurud, K. & Bijvoet, E. (2004) *Multietniska ungdomsspråk och andra varieteter av svenska*. I flerspråkiga miljöer. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur. (30 s.)

Hyltenstam, K. & Stroud, C. (1991). *Språkbyte och språkbevarande*. Lund: Studentlitteratur. (175 s.)

Haglund, C. (2004). *Flerspråkighet och identitet*. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur. (30 s.)

Stroud, C. (2004) *Halvspråkighet och rinkebysvenska som språkideologiska begrepp*. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) *Svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur. (30 s.)

Wellros, S. (1998). *Språk, kultur och social identitet*. Lund: Studentlitteratur. (180 s.)

(Som kurslitteratur tillkommer ca 100 sidor stencilerat material.)

Referenslitteratur:

Hultinger, E.-S. & Wallentin, C. (red.) (1996). *Den mångkulturella skolan*. Lund: Studentlitteratur. (306 s.)

Kursplaner i svenska som andraspråk. <http://www.skolverket.se/styr/index.shtml> (ca 10 s.)

Delkurs 2. Svenskans struktur i tvärspråkligt perspektiv: grammatik, 13,5 hp

Abrahamsson, T. & Bergman, P. (red.; 2005) *Tankarna springer före □ att bedöma ett andraspråk i utveckling*. Stockholm: HLS förlag. (150 s.)

Andersson, L-G. (2001). *Språktypologi och språksläktskap*. Stockholm: Liber. (ca 90 s.)

Axelsson, M. (1995). *En studie av hur vuxna inlärare av svenska som andraspråk utvecklar nominalfrasen och*

tillägnar sig bestämdhet. I: M. Kalin, & S. Latomaa (red). Nordens språk som andraspråk 3. s.11-20. Jyväskylä: Jyväskylä universitet. (10 s.)

Bergman, P. & Abrahamsson, T. (2004) Bedömning av språkfärdigheten hos andraspråkselever. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (29 s.)

Bolander, M. (1988). Nu ja hoppas inte så mycke. Om inversion och placering av negation och adverb i svenska som andraspråk. I: Första symposiet om svenska som andraspråk, vol. 1: Föredrag om språk, språkinläring och interaktion. Utg. av K Hyltenstam och I Lindberg. Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet. (10 s.)

Bolander, M. (2005). Funktionell svensk grammatik. Stockholm: Liber. (ca 150 s. enligt lärarens anvisningar)

Ekerot, L. J. (1995). Ordföljd, Tempus, Bestämdhet. Malmö: Gleerups Förlag. (ca 120 s. enligt lärarens anvisningar)

Enström, I. (2004). Ordförråd och ordinläring □ med särskilt fokus på avancerade inlärare. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (24 s.)

Kuyumcu, E. (2004). Utveckling av elevernas diskurskompetens och genremedvetenhet i svenska som andraspråk. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (22 s.)

Källström, R. (1992). Hennes nyai bilarihennes. Om kongruens i svenska och andra språk. I: Widmark, m.fl. (utg.): Svenska i harmoni. Fyra uppsatser om kongruens, s. 31-59. Uppsala: Hallgren & Fallgren Studieförlag. (28 s.)

Lindberg, I. (1995). Referential Choice in Swedish Narrative Discourse. I: Scandinavian Working Papers on Bilingualism (SWPB) no. 10, s. 1-104. Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms Universitet. (104 s.)

Philipsson, A. (2004). Svenskans morfologi och syntax ur ett andraspråksperspektiv. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (34 s.)

Viberg, Å. (1990). Bisatser i inläroperspektiv. I: Tingbjörn, G, (utg). Andra symposiet om svenska som andraspråk i Göteborg 1989, s. 338-362. Stockholm: Skriptor Förlag. (25 s.)

Viberg, Å. (1991). Utvärdering av Skolförberedelsegrupper i Rinkeby. En longitudinell djupstudie av språkutvecklingen. Rinkeby-rapport 4, s. 43-57. Stockholm: Stockholms universitet, Centrum för tvåspråkighetsforskning. (kap 3: 14 s.)

Viberg, Å. (2004). Lexikal utveckling i ett andraspråk. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (24 s.)

Viberg, Å., Ballardini, K. & Stjärnlöf, S. (1986) Mål. Svensk grammatik på svenska. Stockholm: Natur och Kultur. (180 s.)

Därtill kommer kopierat material om ca 50 sidor.

Referenslitteratur:

Kursplaner i svenska som andraspråk. <http://www.skolverket.se/styr/index.shtml> (ca 10 s.)

Grammatiska uppslag: <http://www.hum.gu.se/eng/sv/projects/GrUp/index.html> (Grundläggande grammatisk terminologi)

Delkurs 3. Svenskans struktur i tvärspråkligt perspektiv: fonologi, 7,5 hp

Bannert, R. (1990, 1994, 2004). På väg mot svenskt uttal. (inkl. kassettband el. CD). Lund: Studentlitteratur. (162 s.)

Engstrand, O. (2007). Fonetik light. Lund: Studentlitteratur. (135 s.)

Garlén, C. (1988). Svenskans fonologi. Lund: Studentlitteratur. (232 s.)

Kjellin, O. (1978, 1992). Svensk prosodi i praktiken. Instruktioner och övningar i svenskt uttal, speciellt språkmelodin. Uppsala: Hallgren & Fallgren Studieförlag. (191 s.)

Därtill kommer kopierat material om ca 30 sidor.

Referenslitteratur:

Kursplaner i svenska som andraspråk. <http://www.skolverket.se/styr/index.shtml> (ca 10 s.)